

Memòria
d'avaluació
de l'impacte

DE L'AVANTPROJECTE DE
LLEI DE L'ECONOMIA SOCIAL I
SOLIDÀRIA
(2a versió)
Febrer-2023

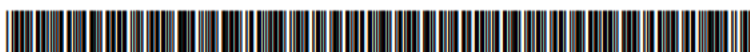

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 07/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 07/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0QQG37KENPWPSA4WAPHJZ68A10MP6BUS

Data creació còpia:
07/03/2023 10:41:26

Pàgina 1 de 20

1. Anàlisi del context i identificació de les opcions

1. A. Els problemes que es pretenen solucionar

La crisi econòmica global que es va posar en relleu a finals de la dècada de 2010 va donar lloc a una crisi política i social que va afectar les bases de l'estat del benestar. Crisi que s'ha agreujat amb la pandèmia derivada de la COVID-19.

Aquest nou context econòmic social i sanitari ha posat de relleu que el model econòmic predominant, basat en el benefici econòmic per sobre del benefici i impacte positiu social i mediambiental dona lloc a situacions que posen en perill l'estat del benestar i genera desigualtats i impactes socials i mediambientals no sostenibles.

Davant aquesta situació els poders públics han de promoure respostes innovadores als actuals desafiaments econòmics, socials i mediambientals que conjuguin, a l'hora, el desenvolupament sostenible, la creació de llocs de treball estables i difícils de deslocalitzar, la integració social, la perspectiva de gènere, i la millora dels serveis, especialment els relatius a les persones.

Per aconseguir aquests objectius, entre d'altres mecanismes, la Unió Europea (UE) ha decidit potenciar activament les empreses de l'economia social i solidària com a possible fórmula per donar resposta a la demanda creixent dels europeus de què el seu treball, el seu consum, el seu estalvi i les seves inversions tinguin una repercussió i un sentit més ètic i més social.

Així, la Resolució del Parlament Europeu de 19 de febrer de 2009, defineix els valors i les característiques que ha de tenir una empresa d'economia social manifestant que "Les empreses de l'economia social es defineixen per les característiques i els valors que comparteixen: - la primacia de la persona i l'objecte social sobre el capital; - la defensa i aplicació dels principis de solidaritat i responsabilitat; - la conjunció dels interessos dels membres i de l'interès general; - el control democràtic per part dels membres; - l'adhesió voluntària i oberta; - l'autonomia de gestió i la independència dels poders públics; - la mobilització de l'essencial dels excedents per a la consecució d'objectius de desenvolupament sostenible, la millora dels serveis als membres i l'interès general".

En aquest context, a l'any 2011 la Comissió Europea (UE) va decidir potenciar activament les empreses socials mitjançant l'anomenat Social Business Initiative. Així, el 25 de novembre de 2011, va aprovar una Comunicació a favor de l'emprenedoria social adreçada al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic Social Europeu i al Comitè de les Regions.

Segons l'esmentada Iniciativa de la UE, la lluita contra la pobresa i l'exclusió social forma part de l'estratègia Europa 2020: la UE vol potenciar el creixement, l'ocupació i la competitivitat, però també crear una societat més inclusiva. En aquest camp les empreses socials, i més en general l'economia social i solidària, desenvolupen un

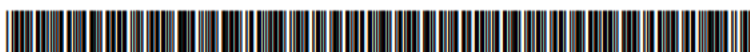
paper fonamental per la seva cerca d'objectius socials o mediambientals, juntament amb el seu arrelament a l'entorn local, perquè augmenten la cohesió social i contribueixen a reduir els desequilibris geogràfics entre els països i les regions de la UE.

En definitiva, d'acord amb l'estratègia Europea 2020 i amb la Comunicació de la Comissió Europea de 2011, cal afavorir l'emprenedoria social i visibilitzar-la, i per fer-ho cal disposar del marc jurídic adient i dels mitjans per avaluar i aprofitar la repercussió i la rendibilitat social de les empreses socials.

Així, el 24 de juny del 2021 es va aprovar el Reglament (UE) 2021/1057 del Parlament Europeu i del Consell, s'estableix el següent:

"13) «empresa social»: toda empresa, independientemente de su forma jurídica, incluidas las empresas de economía social, o toda persona física que: a) de conformidad con su escritura de constitución, sus estatutos o cualquier otro documento legal que pueda vincularla jurídicamente con arreglo a las normas del Estado miembro en que la empresa social esté situada, tenga como objetivo social primordial la consecución de impactos sociales mensurables y positivos, incluyendo en su caso los medioambientales, más que generar beneficios para otros fines, y que ofrezca servicios o bienes que generen un rendimiento social o emplee métodos de producción de bienes o servicios que representen objetivos sociales; b) utilice sus beneficios, ante todo, para la consecución de su objetivo social primordial y haya implantado procedimientos y normas predefinidos que garanticen que la distribución de beneficios no vaya en detrimento de su objetivo social primordial; c) esté gestionada de manera empresarial, participativa, transparente y sujeta a rendición de cuentas, en particular fomentando la participación de los empleados, los clientes o los interesados a los que afecte su actividad empresarial;

(36) La falta de acceso de las microempresas, de las empresas sociales y de la economía social a la financiación es uno de los principales obstáculos a la creación de empresas, especialmente entre las personas más excluidas del mercado de trabajo. En el marco del capítulo del EaSI, el presente Reglamento debe establecer las disposiciones de creación de un ecosistema de mercado para aumentar la oferta de financiación y mejorar el acceso a esta para las empresas sociales, así como para satisfacer la demanda de quienes más lo necesitan, y, en particular, de los desempleados, las mujeres y las personas vulnerables que desean poner en marcha o desarrollar una microempresa. Dicho objetivo ha de abordarse también a través de instrumentos financieros y garantías presupuestarias en el marco del eje de actuación «inversión social y capacidades» del Fondo InvestEU. Las empresas de economía social, cuando se definan con arreglo al Derecho nacional, deben considerarse empresas sociales en el contexto del capítulo del EaSI, independientemente de su naturaleza jurídica, en la medida en que cumplan con la definición de «empresa social» que establece el presente Reglamento. "

A més, el Pla d'Acció per a l'Economia Social de 9 de desembre de 2021¹ posa de manifest que existeix un important potencial econòmic i de creació d'ocupació sense explotar en l'economia social de diversos estats membres i regions si s'adopten les mesures adequades. En aquest sentit, indica que l'economia social complementa les accions dels Estats membres per a prestar serveis socials de qualitat de manera rentable. També complementa els seus esforços per a integrar als joves i als grups més desafavorits (per exemple, les persones amb discapacitat, les persones grans, les persones aturades de llarga duració, les persones migrades, les persones d'origen racial o ètnic minoritari i les famílies monoparentals) en el mercat laboral i en la societat en general. Per exemple, l'economia social contribueix a estendre ponts per a la integració de les persones amb discapacitat en el mercat laboral obert i presta serveis essencials que els ajuden a portar una vida independent. A més, l'economia social contribueix a millorar la igualtat de gènere. Per una altra part, moltes dones tenen accés al mercat laboral gràcies a llocs de treball creats per l'economia social i, d'altra banda, els serveis socials i assistències que presta l'economia social permet a les dones accedir al mercat laboral més ampli [...].

Tanmateix, malgrat aquest reconeixement de la importància de l'economia social tant des d'una vessant social com econòmica que fa el Pla d'Acció de la UE també evidencia les dificultats que es troben les entitats que la conformen per a poder operar i competir en els mercats, oferint productes i prestant serveis, i que part del seu potencial es troba infrutilitzat. Així, indica *"demasiadas personas aún no conocen la economía social. Muchos consumidores quieren comprar de manera más responsable en lo que respecta el origen de los bienes y servicios que adquieren, pero no necesariamente saben cómo. Las entidades de la economía social no siempre disponen fácilmente de capital invertido de forma paciente y a largo plazo. Las autoridades públicas no aprovechan plenamente las posibilidades existentes para facilitar el acceso de las empresas sociales a la contratación pública o a la financiación, ni la flexibilidad que ofrecen las actuales normas de la UE sobre ayudas estatales. Al no ser comprendidas ni reconocidas suficientemente, las entidades de la economía social tienen dificultades para desarrollar y ampliar sus actividades y, por lo tanto, se ven impedidas de tener un impacto económico y social aún mayor. Necesitan más y mayor apoyo para crecer y prosperar"* (el subratllat és nostre).

Per tant, el Pla d'Acció Europeu d'Economia Social posa de relleu que ens trobem amb una situació de desequilibri que cal revertir i així millorar la situació competitiva d'entitats o empreses que conformen l'economia social a nivell europeu per a donar resposta a les necessitats de les empreses de l'economia social i solidària que va quedar manifest al Pla d'Acció abans esmentat, és a dir, la millora de les condicions d'un marc jurídic adequat; un increment de la seva visibilitat i del seu reconeixement així com millor accés al finançament i als mercats.

¹ Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "Construir una economia que funcioni per a les persones: un pla d'acció per a l'economia social" de 9 de desembre de 2021 (COM (2021) 778 final).

La Llei 5/2011, de 29 de març, d'economia social (BOE núm. 76, de 30.3.2011), estableix un marc normatiu bàsic en la matèria. D'altra banda, tant en l'àmbit estatal com autonòmic, hi ha un marc normatiu específic vinculat a les diverses entitats que integren la denominada economia social, com ara, entre d'altres, la Llei 12/2015, del 19 de juliol, de cooperatives (DOGC núm. 6914, de 16.7.2015); la Llei 44/2015, de 14 d'octubre, de societats laborals i participades (BOE núm. 247, de 15.10.2015); la Llei 10/2003, de 13 de juny, sobre mutualitats de previsió social (DOGC núm. 3914, de 30.6.2003).

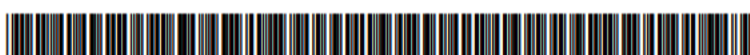
D'acord amb l'esmentada Llei 5/2011, formen part de l'economia social les cooperatives, les mutualitats de previsió social, les fundacions i les associacions amb activitat econòmica, les societats laborals, les empreses d'inserció, els centres especials de treball, les confraries de pescadors i les societats agràries de transformació, així com altres entitats que realitzin activitat econòmica i empresarial d'acord amb els principis i valors que estableix aquesta Llei.

Així, doncs, Espanya, com a molts països de la Unió Europea, predomina el model vinculat a diverses formes jurídiques de l'economia social: les recollides a l'article 5.1 de la Llei 5/2011, relacionades al paràgraf anterior.

Això no obstant, cal remarcar que la Unió Europea ha superat el concepte d'economia social i solidària identificat, principalment, en unes formes jurídiques concrets vers el compliment d'una organització i funcionament realment basada en els principis i valors de l'economia social i solidària.

Emmarcat en aquest context, a Catalunya, en data 2 de desembre de 2021, el Parlament va aprovar la Moció 48/XIV sobre economia social i solidària, en la qual, entre d'altres qüestions, "considerava indispensable que l'Economia Social i Solidària de Catalunya es doti d'un marc normatiu que promogui una economia plural, democràtica i basada en les persones, i compti amb tots els mecanismes per tal de fomentar el seu creixement, especialment amb noves eines de col·laboració pública, social i comunitària (punt tercer) i, al seu torn, el Parlament insta al Govern de la Generalitat a: "5. Tramitar la Llei de l'Economia Social i Solidària per a la seva aprovació durant l'any 2022, i indica que: a) La Llei de l'ESS es guiarà pels següents objectius: -Assolir un model productiu i econòmic que doni respostes i alternatives a la crisi política i social. -Promoure respostes innovadores als reptes mediambientals i socioeconòmics. -Potenciar el creixement, l'ocupació i la competitivitat. -Promoure una economia sostinguda, inclusiva, arrelada al territori, sostenible, participada així com el treball digne. -Facilitar a persones usuàries i consumidores, al sector públic i a altres agents econòmics, el coneixement de les entitats i agents de l'economia social i que promouen el consum i producció responsable. b) La llei ha d'establir i fixar un mecanisme de control que validi, de forma periòdica, les garanties de compliment del model de l'ESS (registre, auditories periòdiques...) per tal d'evitar-ne el mal ús i el benefici del model sense executar-ne les obligacions."

Per tant, el Parlament insta al Govern a què la Llei de l'Economia Social i Solidària de Catalunya fixi un mecanisme de control que validi les garanties de compliment dels principis i valors que han de regir el model de l'economia social i solidària, superant per tant, l'acreditació *ope legis* derivada de la forma jurídica de l'entitat; a diferència

de la llei estatal i les lleis autonòmiques vigents en la matèria en les quals no es regula cap sistema d'acreditació del compliment sinó que s'estableix un catàleg o cens amb voluntat d'integrar, amb caràcter general, la informació existent als diferents registres. El Parlament indica que aquesta acreditació o sistema de validació s'ha de fer "per tal d'evitar-ne el mal ús i el benefici del model sense executar-ne les obligacions"

En el mes de març de 2019, d'acord amb el criteri de les formes jurídiques, a Catalunya constaven un total de 9.632 entitats d'economia social que donaven ocupació a 188.321 persones. En concret, 4215 cooperatives (46.772 llocs de treball); 27 mutualitats de previsió social (874 llocs de treball); 1.298 fundacions (94.519 llocs de treball); 2.455 associacions (25.682 llocs de treball); 721 societats laborals (5.569 llocs de treball); 59 empreses d'inserció (2.224 llocs de treball); 201 centres especials de treball (26.775 llocs de treball); 36 confraries de pescadors (218 llocs de treballs), i 735 societats agràries de transformació (2.931 llocs de treball). S'annexa infografia.

Tanmateix, com s'ha fet palès, la definició europea d'empresa social i solidària va més enllà de les formes jurídiques i aposta per la transversalitat jurídica que caracteritza a l'economia social, és a dir, no s'ha d'estar a la forma jurídica de l'entitat sinó que per la qualificació d'una entitat com a economia social i solidària s'ha d'estar a criteris objectius de funcionament i organització.

Per tant, si bé, certament, els règims jurídics propis de les entitats de la denominada economia social (cooperatives, associacions, mútues, fundacions...) estan especialment adaptats al que ha d'ésser una empresa o entitat de l'economia social, cal comptar amb mitjans per avaluar la repercussió i la rendibilitat social de l'activitat d'aquestes entitats. D'altra banda, cal obrir la possibilitat d'acreditar-se com a entitats de l'economia social i solidària a empreses constituïdes sota altres fórmules jurídiques, sempre que es pugui mesurar i verificar que responen als principis i valors de l'economia social i solidària.

D'acord amb els consideracions exposades, hi ha consens en què, malgrat la importància de l'economia social i solidària tant des d'una vessant social com a econòmica, les entitats que conformen aquest tipus d'economia es troben amb evidents dificultats per a poder operar i competir en els mercats, oferint productes i prestant serveis, de manera que el seu potencial es troba infrutilitzat. En resum els problemes als quals cal donar resposta són:

- La manca de coneixement o visualització de l'economia social i solidària per part de la societat en general i les administracions públiques, malgrat la demanda creixent de les persones ciutadanes de què el seu treball, el seu consum, el seu estalvi i les seves inversions tinguin una repercussió i un sentit més ètic i social.
- El difícil accés a un finançament adient per cobrir les seves necessitats que tingui en compte els seus trets diferencials no com a un *handicap* o impediment d'accés al finançament sinó com a un element positiu a valorar.

- L'existència de situacions de desequilibri de les entitats de l'economia social i solidària per poder competir amb empreses o operadors amb objectius netament mercantils.

Un cop exposades la importància i la situació actual de l'economia social i solidària, tant des d'una vessant social com a econòmica, cal recordar l'àmbit competencial de la Generalitat de Catalunya dins del qual s'ha de dictar un nou marc legal adient que, en línia amb el que promou la UE, promoció, foment i ordeni aquest model d'economia a Catalunya donant solució als problemes o evidents dificultats relacionats amb que es troben les entitats d'economia social i solidària per a poder operar i competir en els mercats.

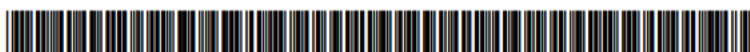
La Generalitat de Catalunya, en l'àmbit socioeconòmic, té l'obligació d'adoptar les mesures necessàries per promoure el progrés econòmic i social del país i de la seva ciutadania, basat en els principis de la solidaritat, la cohesió, el desenvolupament sostenible, i la igualtat d'oportunitats, i ha de promoure la participació en les empreses i el foment de l'estabilitat laboral, d'acord amb el que estableix l'article 45 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (d'ara endavant, EAC).

D'altra banda, la Generalitat de Catalunya té la competència exclusiva sobre el foment i l'ordenació del sector de l'economia social, d'acord amb el que preveu l'article 124.4 de l'EAC. Al seu torn, correspon a la Generalitat la competència per a la promoció de l'activitat econòmica a Catalunya (article 152.1 de l'EAC).

En l'exercici d'aquestes competències de foment i ordenació de l'economia social i de promoció de l'activitat econòmica, per tal de donar resposta a la necessitat d'un canvi de model econòmic a Catalunya basat en la persona i en el benefici social i no només en el benefici econòmic, la Generalitat impulsa aquest avantprojecte de llei per definir quines condicions-requisits s'han d'acreditar per poder gaudir de les accions de foment, i de les polítiques públiques de les administracions catalanes que s'adoptin a favor de les entitats que actuïn d'acord amb els principis i valors de l'economia social i solidària; així com per recollir i preveure mesures de visibilització, sensibilització i formació, mesures de promoció, de suport al finançament i a la innovació d'aquestes entitats.

En definitiva, cal superar el model econòmic predominant basat en el benefici econòmic i promoure un canvi de model econòmic a Catalunya, mitjançant l'acció de foment i ordenació de l'economia social que té atribuïda la Generalitat, per tal d'incentivar una nova cultura d'activitat productiva vinculada al benefici social i de la col·lectivitat per sobre de l'econòmic sense perdre de vista la competitivitat empresarial. S'ha de promoure una economia centrada en les persones, participativa, amb objectius socials o mediambientals, i amb arrelament a l'entorn local, per aconseguir una cohesió social i contribuir a reduir els desequilibris i recuperar l'estat de benestar social.

Cal remarcar que en el Pla normatiu del Govern de la Generalitat de Catalunya per als anys 2021-2023, aprovat per Acord del 19 d'octubre 2021, es preveu l'Avantprojecte de llei d'economia social i solidària. A més, les entitats representatives

de l'economia social i solidària, encapçalades per l'Associació de l'Economia Social a Catalunya (AESCAT), han elaborat, per primera vegada en la història i d'una manera conjunta, un document de bases per a l'economia social i solidària. Així, en el mes d'octubre de 2020 es va aprovar aquest document de bases, fruit del consens, i amb tres objectius clars: establir un marc d'economia social i solidària, fomentar-la i promoure-la, i assolir-ne el reconeixement i la representativitat institucional (document de Bases annex a la Memòria General d'aquest projecte normatiu).

1.B. Els objectius que es volen assolir

Per tal de superar els problemes derivats d'un model de producció basat de forma predominant en el benefici econòmic, que posa en perill l'estat de benestar i genera deslocalització, desigualtats i impactes mediambientals no sostenibles, cal comptar amb instruments que permetin visibilitzar i promoure les entitats amb activitat econòmica que, amb independència de la seva forma jurídica, tenen com a finalitat principal, per sobre de la del benefici econòmic, la millora dels serveis als seus membres i l'interès general, la consecució d'objectius de desenvolupament sostenible i impactes socials positius, la creació de llocs de treball estables i difícils deslocalitzar, i la integració social.

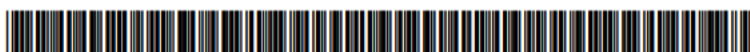
En aquest context, els objectius principals de la iniciativa normativa que es promou són els que a continuació es relacionen.

A) Objectius generals:

- Assolir un model productiu i econòmic que doni respostes i alternatives a la crisi política i social.
- Promoure respostes innovadores als reptes mediambientals i socioeconòmics.
- Potenciar el creixement, l'ocupació i la competitivitat.
- Promoure una economia basada en les persones i en el benefici o impacte social, sostinguda, inclusiva, arrelada al territori, sostenible i participada, i el treball digne.

B) Objectius específics:

- Formar i difondre sobre els principis de l'economia social i solidària.
- Facilitar a usuaris i consumidors, al sector públic i a altres agents econòmics el coneixement de les entitats i els agents de l'economia social i que promouen el consum, la producció sostenible i primeren l'interès col·lectiu o general per sobre de l'ànim de lucre.
- Preveure la transversalització de les polítiques de les administracions públiques catalanes pel foment i consolidació de l'economia social i solidària al nostre territori.
- Preveure que les administracions catalanes promoguin la prioritització de l'ús de béns i serveis de les entitats d'economia social i solidària mitjançant diferents actuacions, com les clàusules socials i la reserva de mercat en els processos de

compra i contractació, respectant en tot cas la normativa bàsica sobre contractació del sector públic.

- Preveure l'impuls per les administracions públiques catalanes de l'ús i la gestió comunitària de bens de titularitat pública, a través d'entitats de l'economia social i solidària, sense afany de lucre i de base comunitària.
- Preveure mesures de suport al finançament i a la innovació amb relació a les entitats que actuen d'acord amb els principis de l'economia social i solidària.
- Disposar de dades de qualitat sobre les empreses de l'economia social i solidària per a la presa de decisions, el disseny de polítiques públiques i l'adopció de mesures de foment i promoció.
- Millorar el seguiment i control de les actuacions de les entitats de l'economia social i solidària i de la seva rendibilitat social.

Els objectius generals de la iniciativa que s'impulsa es troba clarament vinculats a diversos objectius dels recollits a l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible de la Generalitat de Catalunya, concretament, als següents: Treball digne i el creixement econòmic (objectiu 8è de l'Agenda); Ciutats i comunitats sostenibles (objectiu 11è de l'Agenda), i Consum i producció responsable (objectiu 12è de l'Agenda).

1.C. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives

a) Opció de no fer res

L'opció de "no fer res" suposa que les administracions públiques catalanes no disposin dels instruments necessaris homogenis i objectius per tenir elements/paràmetres que justifiquin la promoció i foment en les seves polítiques públiques de les entitats/empreses que, més enllà de les formes jurídiques, realment acreditin de forma objectiva, amb indicadors objectius i mesurables, que la seva organització i funcionament respon els valors i principis i valors de l'economia social i solidària i que realment tenen un impacte social positiu, una forma de funcionament i organització basada en les persones i un compromís amb l'entorn que justifica la seva promoció i foment per part de les administracions catalanes.

Sense el reconeixement legal en els termes que es proposen en l'avantprojecte, les administracions públiques catalanes, tant la Generalitat com les administracions locals, han dut i poden continuar duen a terme accions de foment per promoure l'economia social i el cooperativisme, basades en la forma jurídica i no en criteris de funcionament i organització objectius i mesurables. Com ara per via de subvencions (per exemple les subvencions de la Generalitat per a projectes singulars, la xarxa d'ateneus cooperatius i projectes de promoció de l'economia social; o les de l'Ajuntament de Barcelona per a l'enfortiment i la reactivació de l'economia social i solidària), com per vies d'ajuts al finançament i la consolidació d'aquest tipus d'economia (per exemple la línia de finançament del Departament d'Empresa i Treball i l'ICF per a empreses de l'economia social i cooperativa).

Tanmateix, per aconseguir la transformació del model econòmic cap a un model basat en la persona i en el benefici i impacte social positiu, cal comptar amb instruments que, més enllà del foment i el finançament, permetin visualitzar, mitjançant indicadors objectius i mesurables, quines són les entitats amb activitat econòmica que realment tenen com a objecte social principal l'impacte o benefici social el benefici social, més enllà del benefici econòmic.

D'acord amb les consideracions exposades, "si no es fa res", és a dir, si no es fa cap mena d'intervenció per promoure respostes innovadores als desafiaments econòmics, socials i mediambientals actuals, serà difícil aconseguir la transformació del model econòmic català cap a un model que tingui el seu centre en les persones, en el desenvolupament sostenible, arrelat al territori i que tingui com a finalitat principal el benefici social i no el benefici econòmic.

b) Opció d'intervenció mitjançant un instrument normatiu: una Llei.

Aquests instruments de visualització, identificació i promoció de l'economia basada en els principis i valors de l'economia social i solidària han de donar resposta a la demanda creixent dels ciutadans de què el seu treball, el seu consum, el seu estalvi i les seves inversions tinguin una repercussió i un sentit més ètic i més social.

Per tant, com indica el Parlament de Catalunya, cal comptar amb un instrument d'intervenció normatiu.

En el mateix sentit, el Document de Bases de la Llei de l'Economia Social i Solidària aprovat per consens per les entitats representatives d'aquest sector (document al qual s'ha fet referència en el primer punt d'aquesta memòria i que s'adjunta amb la memòria general) es posa de manifest que l'opció més efectiva és la d'establir un marc jurídic comú de l'economia social i solidària per tal de promoure i consolidar una economia plural, democràtica i basada en les persones, per créixer de forma progressiva i permetre la transformació del model econòmic català.

En aquest nou marc jurídic, per donar resposta als problemes que es volen solucionar i aconseguir els objectius anteriorment citats, les matèries que cal abordar són:

- Definir els trets propis i diferenciadors comuns que permeten identificar les entitats com a entitats d'economia social i solidària.
- Preveure la necessitat de l'existència de mecanismes per al reconeixement, el creixement, la promoció i la consolidació d'entitats d'economia social i solidària.
- Preveure que, als efectes que estableix la Llei, caldrà acreditar de forma objectiva per part de les entitats de l'economia social i solidària, que la seva organització, el seu funcionament i els seus objectius responen els valors, els principis i els requisits de l'economia social i solidària, d'acord amb el que es prevegi en la norma reglamentària que desenvolupi la Llei.
- Disposar d'un registre administratiu de les entitats d'economia social i solidària acreditades.

- Promoure l'ús i la gestió comunitària de béns de titularitat pública mitjançant entitats d'economia social i solidària sense afany de lucre i de base comunitària.
- Preveure un marc legal amb mesures de sensibilització, coneixement, promoció, enfortiment i finançament de l'economia social i solidària per assolir la transformació del model econòmic català.
- Crear el Consell Català d'Economia i Solidària com òrgan consultiu, d'assessorament i participació en la matèria.

No s'opta per mantenir una definició d'entitat d'economia social i solidària similar a la prevista a la Llei estatal 5/2011 i d'altres legislacions autonòmiques en la matèria, perquè no recull el mandat al Govern del Parlament de Catalunya (Moció 48/XIV) ni la pròpia definició d'empresa social a Europa que no té en compte la forma jurídica de l'empresa sinó el compliment amb uns indicadors objectius d'uns valors i característiques comuns i propis de funcionament i organització.

II.- ANÀLISIS DE L'IMPACTE DE LES OPCIONS DE REGULACIÓ CONSIDERADES

2.1. Informe d'impacte pressupostari

L'entrada en vigor d'aquest projecte normatiu no implicarà en si mateix cap impacte pressupostari.

Serà, en un futur, en els termes que disposa la disposició final primera, quan el Govern de la Generalitat aprovi el reglament que preveu l'article 5.2 de l'avantprojecte, establint els indicadors i la creació del Registre, que preveu l'article 9, quan hagi un impacte pressupostari.

Amb l'entrada en vigor de la norma naixerà un marc jurídic comú d'ordenació de l'economia social i solidària a efectes de la promoció d'un model productiu basat en les persones i que prioritza donar resposta a les seves necessitats i a les de l'entorn comunitari per sobre de l'interès o lucre econòmic. Però, l'entrada en vigor del projecte que ens ocupa, com ja hem indicat, no implicarà cap impacte pressupostari per la Generalitat.

Serà, doncs, quan s'aprovi la norma reglamentària de desenvolupament de la Llei, que caldrà preveure recurs humans i organitzatius per tal de dur a terme les tasques derivades de les funcions de qualificació i registre de les entitats; i, a nivell de recursos materials, caldrà disposar d'un sistema d'informació informàtic que assolir la tramitació electrònica de les inscripcions, l'intercanvi de dades amb altres registres amb competències concurrents en la matèria, l'explotació de dades i la publicitat telemàtica del seu contingut.

2.2. Informe impacte normatiu en termes de simplificació i reducció de càrregues administratives

L'opció de no fer res no té cap impacte normatiu en termes de simplificació i reducció de càrregues administratives.

L'opció de regular de forma específica l'economia social i solidària a efectes d'ordenació, foment i promoció no té un impacte en termes de simplificació normativa o reducció de càrregues, ja que es tracta d'una matèria en relació amb la qual no hi havia una normativa específica.

Això no obstant, l'opció de regular l'economia social i solidària catalana, i dotar-la a mig termini de major visualització mitjançant la seva inscripció a un Registre, prèvia acreditació d'uns indicadors mesurables i objectius, ha de permetre, principalment:

- aconseguir promoure les empreses/entitats socials i solidàries com a agents de l'economia sostenibles, integradors, innovadors i amb impacte social.
- aconseguir evitar que entitats que no compleixin de forma objectiva amb els principis i valors del que defineixen aquest tipus d'economia se'n beneficiïn de les mesures de promoció i foment que es preveuen a l'avantprojecte.

L'avantprojecte ofereix a les empreses/entitats de l'economia social i solidària un mitjà de visualització; no obstant, la inscripció en el Registre que s'hi preveu és voluntària.

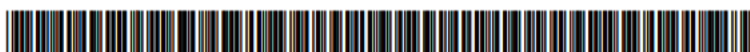
Com ja s'ha indicat anteriorment, l'opció normativa implicarà, quan es faci el desenvolupament reglamentari que s'hi preveu, unes càrregues mínimes per les empreses/entitats que vulguin –opcional– comptar a una acreditació d'acord amb uns indicadors objectius i mesurables del seu funcionament com a entitat de l'economia social i solidària, i per contra, permet que a les persones usuàries, els/les agents econòmics-socials i les administracions puguin visualitzar que empreses/entitats han optat per un model d'empresa/entitat sostenible, responsable, integradora i participativa, on l'objectiu principal és tenir una incidència social positiva.

En tot cas, l'entrada en vigor d'aquest avantprojecte de llei no implicarà cap augment de càrregues. En aquest sentit, la disposició transitòria segona preveu que fins que no s'aprovi la norma reglamentària que preveu l'article 5, als efectes de foment i promoció que recull aquesta llei s'entendrà que formen part de l'economia social i solidària, les entitats establertes com a economia social per la Llei estatal 5/2011, de 29 de març, de l'economia social.

Les càrregues administratives, si s'escau, naixeran en el moment en què s'aprovi el reglament i es creï el Registre. D'acord amb la disposició final primera de l'avantprojecte, el Govern de la Generalitat té un termini de 36 mesos a partir de l'entrada en vigor de la llei per fer-ho.

2.3. Informe d'impacte de gènere

El projecte fa un ús neutre del llenguatge i no empra termes que suposin cap discriminació per raó de sexe. En aquest sentit, s'han observat les previsions del Decret 162/2002, de 28 de maig, de modificació del Decret 107/1987, de 13 de març,

pel qual es regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes.

D'altra banda, l'avantprojecte no produeix un impacte diferent entre els homes i les dones; això no obstant, sí que preveu determinades mesures per promoure la igualtat de gènere, així un requisit que hauran d'acreditar les entitats serà l'adopció en la seva organització de mesures destinades a assolir l'equitat de gènere, especialment a nivell salarial i d'accés a càrrecs de responsabilitat.

2.4. Informe d'impacte econòmic social

La finalitat d'aquest informe és avaluar els costos i els beneficis que implica la proposta per a les persones que en són destinatàries i per al context social i econòmic en general.

Pel que fa a les possibles persones destinatàries d'aquesta disposició, val a dir que ho són totes les entitats/empreses que realitzen una activitat empresarial, independentment de la seva forma jurídica, i que fan o volen fer aquesta activitat econòmica, empresarial sota els principis i els valors que defineixen una entitat social i solidària i, a més a més, volen que els diferents agents socials i econòmics visualitzin la seva condició d'empresa/entitat social i solidària. Cal recordar en aquest punt que, d'acord amb l'UE, l'empresa social és un agent de l'economia en el qual l'objectiu principal és tenir una incidència social, més que generar beneficis pels seus propietaris o socis. L'empresa social i solidària funciona en el mercat de manera empresarial i innovadora, però utilitza els excedents principalment per a finalitats socials i està sotmesa a una gestió responsable i transparent, en concret mitjançant la participació dels seus treballadors, els seus clients i les parts interessades en l'activitat econòmica.

Cal destacar que, en cap cas, la norma que ens ocupa obliga a cap empresa/entitat a inscriure's al Registre que preveu l'article 9 quan aquest es creï, ni acreditar el compliment dels requisits que s'hi estableixen. Només ho hauran de fer aquelles que vulguin ser reconegudes per les administracions catalanes als efectes de promoció, foment i ordenació com a economia social i solidària. A més, en el projecte, article 9.4, s'estableix que el cas de les formes jurídiques reconegudes com a economia social per la Llei bàsica estatal pel que fa al compliment dels requisits exigits només caldrà aportar al Registre que preveu l'avantprojecte aquella documentació o informació que no consti en el registre competent per raó de la naturalesa de l'entitat, així com que aquest Registre tingui la possibilitat de consulta amb d'altres registres amb competència registrals amb relació a les entitats d'economia social i solidària.

Conseqüentment, els costos per les entitats/empreses que vulguin ser reconegudes als efectes previstos en l'avantprojecte com economia social i solidària no han d'ésser elevats. Per contra, l'obtenció de la inscripció/acreditació els permet que les persones usuàries, els/les agents econòmics, socials i les administracions puguin visualitzar que han optat per un model de gestió de l'activitat empresarial, sostenible, responsable, integradora, de gestió democràtica/participativa i que el seu objectiu

principal és tenir una incidència social, més que generar beneficis pels seus socis o propietaris. Aquesta visualització pot incidir positivament en els resultats de la seva activitat empresarial.

En definitiva, pel que fa els costos i beneficis que implica per al context social i econòmic general, val a dir, que fonamentalment seran, com ja s'ha indicat, els costos que derivaran dels mitjans personals, d'organització i materials necessaris per tal gestionar el Registre i validar els indicadors que s'estableixin, exposats en l'apartat 2.1 d'aquesta memòria.

Per acabar, cal tornar a subratllar que la Comissió Europea ha posat de relleu que cal promoure les empreses socials i que per fer-ho cal disposar d'un marc normatiu que permeti mesurar i verificar que una empresa, qualsevol que sigui la seva fórmula jurídica, compleix els requisits i els criteris que defineixen una empresa com a social.

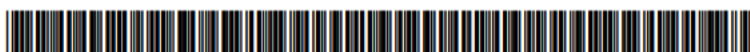
A més, l'opció proposada que implica la promoció d'una economia basada en uns principis i valors, també tindria un impacte en l'ocupació, mitjançant la creació de llocs de treball estables i difícils de deslocalitzar, la integració social, la perspectiva de gènere, i la millora dels serveis, especialment els relatius a les persones. En aquest sentit, cal tenir en compte el treball de l'OCDE "[Mesurament de l'impacte social de l'economia social i solidària \(OCDE\)](#)" on es fa un treball sobre el mesurament de l'impacte social de l'economia social i solidària

L'opció de no fer res, implicaria que les entitats que fan activitat econòmica d'acord amb els principis i valors de l'economia social i solidària no puguin ser visualitzats com a tals ni per les administracions públiques a efectes de la seva promoció i foment, ni per la ciutadania a efectes del consum responsable.

III.- COMPARACIÓ DE LES OPCIONS DE REGULACIÓ CONSIDERADES

La Unió Europea i la doctrina, com ja s'ha indicat anteriorment, reclamen el reconeixement legal de les empreses/entitats socials, en atenció a les seves funcions, activitats socials i la seva forma de gestió, independentment de la seva forma jurídica; així com la dotació d'un marc jurídic apropiat amb relació l'acreditació dels requisits exigits per ser-ho. En aquest sentit, la Comissió Europea (Comunicació de 2011) aposta per desenvolupar instruments per millorar la visibilitat de les empreses socials i considera que l'etiquetat o la certificació són instruments adients per donar resposta a aquests objectius.

En la línia impulsada per la UE, l'objectiu de promoure l'economia social i solidària, com a una estratègia per un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, només es pot assolir mitjançant l'opció del reconeixement legal de l'economia social i solidària i l'establiment d'uns indicadors objectius que posin de relleu l'impacte social positiu que tenen les entitats que, independentment de la seva forma jurídica, actuen d'acord amb els principis i valors de l'economia social i solidària.

L'opció de no fer res i mantenir la situació vigent, no permet el reconeixement legal en els termes proposats per la Unió Europea, i, per tant, no es considera adient per assolir l'objectiu de potenciar activament i visualitzar les empreses socials, per tal d'aconseguir un impacte social positiu.

IV.- IMPLEMENTACIÓ I AVALUACIÓ DE LA NORMA

L'aprovació de la proposta que s'efectua requerirà el sotmetiment al Govern del corresponent avantprojecte de llei regulador de l'economia social i solidària. Per poder fer seguiment de l'impacte econòmic social de la norma, cal la posterior aprovació del projecte de reglament que el desenvolupi i que concreti els indicadors mesurables i objectius de compliment dels principis i valors i creï el Registre. Un cop constituït el Registre i establerts els indicadors es podrà constatar i fer seguiment sobre el grau de compliment dels indicadors per les diferents formes jurídiques de les entitats que realitzen activitat econòmica i l'impacte econòmic social que ha implicat aquest nou marc normatiu de reconeixement de l'economia social i solidària per la forma d'organització i funcionament, més enllà de les formes jurídiques.

No obstant, pel que a la implementació de la norma que s'impulsa, caldrà dur a terme per a l'aplicació efectiva del què es preveu les actuacions següents:

- Constitució i posada en funcionament del Consell Català de l'Economia Social i Solidària: en un termini màxim de 12 mesos des de l'entrada en vigor de la Llei. Termini dins del qual caldrà haver tramitat el reglament que reguli la composició, l'organització i el funcionament d'aquest organisme.
- Elaboració del Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària prèvia constitució i posada en funcionament del Consell Català de l'Economia Social i Solidària.
- Creació del Registre de l'economia social i solidària i dotació dels mitjans personals, organitzatius i materials necessaris per a la seva gestió: termini màxim de 36 mesos a partir de l'entrada en vigor de la Llei.
- Elaborar els indicadors i dades per verificar el compliment dels requisits establerts en la Llei: termini màxim de 36 mesos a partir de l'entrada en vigor de la Llei.
- Desplegament reglamentari de l'article 5.2 i 9.1: termini màxim de 36 mesos a partir de l'entrada en vigor de la Llei.

V.- Annexos

- A. Test Pimes
- B. Altres Annexos

Barcelona, 7 de febrer del 2023

Josep Vidal i Fàbrega

Director general d'Economia Social i Solidària,
el Tercer Sector i les Cooperatives

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 07/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 07/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0QQG37KENPWPSA4WAPHJZ68A10MP6BUS

Data creació còpia:
07/03/2023 10:41:26

Pàgina 16 de 20

A. Test de pimes

Títol de la iniciativa:

Identificació de la població d'empreses afectades

1. Estimació del nombre d'empreses, diferenciades segons la seva dimensió:¹

Microempreses: 598.266 empreses
Petites: 24.189 empreses
Mitjanes: 5.769 empreses
Grans: 2.250 empreses

2. Estimació del nombre de persones treballadores ocupades a les pimes²: Afiliacions règim general i règim mineria carbó (Idescat-marc 2022)

Fins a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Total	% fins 250 treballadors
1.250.039	672.962	949.827	2.872.828	66.9%

Observacions: En aquest apartat cal tenir en compte que l'avantprojecte no s'adreça a cap sector en concret, i ni a un tipus d'empresa o forma jurídica concreta.

Consulta al sector afectat

Sí No

3. S'ha consultat les pimes del sector afectat o les associacions empresarials que les representen sobre el disseny de la norma i les opcions de regulació abans de començar la tramitació?

☒ ☐

4. En el tràmit d'audiència es consultarà almenys aquelles associacions empresarials que representin la major part de les pimes del sector afectat?

☒ ☐

Observacions: D'acord amb el que disposa l'article 133 de la Llei 39/2015, amb caràcter previ a l'elaboració del projecte s'ha fet una consulta, mitjançant el Portal de Participació Ciutadana de la transparència, sobre els problemes que pretén solucionar el projecte; la necessitat i oportunitat de la seva aprovació; els objectius de la norma i les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries. D'altra banda, s'ha consultat a les entitats representatives de l'economia social i solidària que formen part de l'AESCAT (Confederació de Cooperatives de Catalunya, Confederació Patronal del Tercer Sector, Federació de Mutualitats de Catalunya, Taula del Tercer Sector Social de Catalunya i Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya).

Mesurament de l'impacte sobre les pimes

Sí No

5. S'ha quantificat les càrregues administratives que es deriven del compliment de les mesures proposades?

☐ ☒

6. S'ha quantificat els costos financers o els costos substantius més rellevants de la proposta normativa?

☐ ☒

Observacions: La normativa que es projecta no implica cap cost financer o substantiu rellevant nou per cap de les empreses, incloses les pimes. A més, l'entrada en vigor de la norma no implicarà cap cost per les entitats fins que no s'aprovi la norma reglamentària prevista a l'article 5.2 (disposició transitòria segona).

7. Es garanteix que els costos que es generen per a les pimes no impliquen desavantatges competitius en relació amb les empreses de major dimensió?

☒ ☐

8. Es garanteix que les pimes poden operar en condicions de lliure competència en el mercat?

☒ ☐

Observacions:

Valoració de mesures específiques per a les pimes

	Sí	No
9. S'ha avaluat alguna opció que simplifiqui o flexibilitzi el compliment de la regulació per a les empreses més petites i, alhora, permeti assolir els objectius públics perseguits?	☐	☒
Alguns exemples són:		
a. Exempcions temporals o períodes transitoris més llargs. b. Exempcions totals o parcials. c. Reduccions o bonificacions de quotes i ajudes financeres directes. d. Simplificació d'obligacions d'informació. e. Campanyes informatives, guies d'usuari, formació específica, atenció a l'usuari o altres mesures per millorar l'accés a la informació. f. Altres mesures que beneficiïn especialment les pimes.		
10. S'ha adoptat alguna d'aquestes opcions de regulació més flexibles per a les pimes a la proposta normativa?	☐	☒
11. S'ha redactat la proposta normativa en un llenguatge senzill i comprensible per a una persona sense formació específica en dret?	☒	☐
12. Es contribueix a simplificar el marc regulador del sector per tal de fer-lo més accessible?	☐	☒

Observacions:

B. Altres annexos

- **Annex 2. Infografia Economia Social a Catalunya (Març-2019).**
- Document de Bases de la Llei aprovat pel sector encapçalat per l'AESCAT el novembre del 2020 (veure [Annex 1 de la Memòria General](#)).
- Nota en què es valoren les al·legacions/observacions formulades per diverses entitats, en la fase de Consulta Prèvia, amb caràcter previ a la redacció de l'avantprojecte de llei (veure [Annex 2 de la Memòria General](#)).

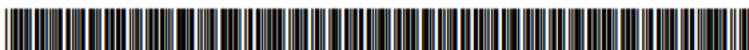

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 07/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 07/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0QQG37KENPWPSA4WAPHJZ68A10MP6BUS

Data creació còpia:
07/03/2023 10:41:26

Font: Institut D'Estadística de Catalunya (Idescat): Economia, Empreses: Empreses a 1 de gener de 2021. Per sectors d'activitat i condició jurídica <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=975>

Idescat, afiliacions règim general i règim mineria carbó (març-2022)

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 07/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 07/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0QQG37KENPWPSA4WAPHJZ68A10MP6BUS

Data creació còpia:
07/03/2023 10:41:26

Pàgina 20 de 20